

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1-70 кор.

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Посдинове число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. і. п. Домбровського (Хорунжии). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неолечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

„Обрусеніє“ Фінляндії.

(X) Нераз уже писали ми на сім місці про ту нещасливу систему, якої чіпили ся самовластні керманічі російської внутрішньої політики, котра доводить російське царство до внутрішніх зворушень, які можуть наостанку закінчити ся великою катастрофою. Після інших країв, котрі зломлено сею системою, як Україна, Кавказ, Польща, прийшла черга і на Фінляндію, злучену з Росією в 1807 р. Від ступня до ступня поступали там обрусителі в своїх обрусительних змаганях, обмежуючи самоуправу краю, а наостанку вислано там похорого на князя Альбу, що має згнобити всякий рух свого часу в Нідерляндах, всемогучого диктатора Бобрикова.

Протягом п'ятилітнього грізного володарства довів він своїм гнобленєм до того, що голосний опір замінив ся в тайне недоволенєм. Пригнобленє Фінляндії висилали спершу депутації до царя, але недопущено їх не тільки на царський двір, навіть всемогучий міністер внутрішніх справ Плева, колишній фінляндський губернатор, зачиняв свої двері перед приїзжими фінляндцями. Колиж так без всякого успіху вернули фінляндські сенатори домів, тоді ще глузував з них і знущав ся над ними диктатор Бобриков. Пригноблені і безсильні фінляндці попали у важку розпуку, багато родин переселило ся до Швеції, або до Америки, цілі села опустіли, а по більших містах населенє зменшило ся на половину. Але не всі могли і мали відвагу покинути рідний край, а положенє оставших ставало чим раз сумнійше. Сорок тисяч російських урядників і населенців поводили ся в краю, як самовладні володарі і поступали з двома мільонами корінних фінляндців як з рабами. Генерал Бобриков любував ся в тім, щоби доскулити нещасливим фінляндцям, для него був перовзором грізний князь Альба. І таке знущанє довело молодого потріота фінляндського до того, що пімстив ся на могутнім диктаторі, заподіяв єму смерть і сам відобрав собі житє.

Засліплєне російських обрусителів не хоче зважати на дальші наслідки, місце Бобрикова заняв грізний помічник Плеваго, бувший генерал-губернатор Виленський Валь а обрусеніє піде тепер скорим кроком вперед, бо вже нема чого надумувати ся, нема чого закривати властивих думок обрусителів, тепер має наслідник Бобрикова наступити запбтком на карк непокірних фінляндців. Фінляндців уважають смирним народом, що не ворущить ся чого небудь, але найновіші події показують, що они не злякають ся найстрашніших способів, щоби лише спасти свою незалежність, а в Швеції бють для них горячі сердца. Від часу злуки Фінляндії з Росією в 1867 не запропастила ся гадка відзисканя сего краю, а ще генерал Барнадоте, яко скандинавський король заявляв, що він аж тоді почує ся справденим королем Скандинавії, коли добуде Фінляндію. Сю думку уважали все мрією. Швеція і Норвегія в XIX століттю за-

непадали, а росла могутність Росії, здавало ся, що бажанє Барнадотого з ним зійшло до могили. Але від кількох літ гуторять собі типком у Фінляндії, що она мусить бути визволена і то з важних політично-військових причин. Велике князівство фінляндське творило мовби неутральну полосу між Росією а Швецією. Нині є Фінляндия російською провінцією з кріпкими твердинями і в тім лежить ціла гроза для Скандинавії.

Як довго Росія держала ся мирної політики, не мала Швеція і Норвегія причини змагати до визволеня Фінляндії. Але події на далекій Сході вплинули і там на цілковиту зміру поглядів. І в Штокгольмі і в Християнії слідять пильно за ходом воєнних подій в Азії, а коли там не пощастить ся Росії, тоді одного гарного поранку затрублять в сурми скандинавські, бо се так часто буває, що одна біда іде а десять за собою веде.

В справі організації учительства.

Під тим заголовком помістило «Діло» в 108 н-рі надіслану статю, з якої змістом не від річи буде нам познакомять ся. Автор статі констатує передовсім акцію організаційну між народним учительством руским. Вказує на стремління, маючі на меті видаванє фахової опозиційної часописі рускої, якій однак не признає великого значіння з огляду на галицьку прокураторию, був би радше за тим, щоби видавати часопись на німецькій мові і то в Відні, чи то самостійно, чи яко додаток до друкованої по руски, або принайменше давати німецькі переклади тих статей, в яких обговорюватись муть наші кривди.

Попри сю квестию порушує дальше другу, о много важнійшу, а то справу основаня товариської каси запомогової, якої цілю мало би бути: 1) в міру фондів уділяти членам позичок: а) на кошта далеких перевосин, б) на прожиток в часі стриманя платні наслідком урядового розпорядку, в) в разі ившої необхідної потреби готівки; 2) також відповідно до фондів давати беззворотні запомоги членам: а) в разі якогось нещастя, з котрого о власних силах тяжко виратуватись, б) в разі довшої недуги, в) в разі смерті незасібним кривним члена на покритє коштів похорону, г) нуждуючим вдовам і малолітнім сиротам по померших довголітних членах; 3) з часом, коли каса розвинула би ся, могла би сповняти і інші задачі зглядом своїх членів, як то: а) приходити все в поміч членам в їх недужі через каси хорих, з котрими увійшла би в порозумінє, б) допомагати матеріально членам в образованю їх дітей і т. и.

Така каса може певно удержатись — каже дописуватель — ходить о се, чи злучити її з нашим Тов-ом педагогічним? З касою мало би ся получить інституцію правної помочи для членів каси. До діла повинні приступити всі учителі, так шкіль народних як і середних та вищих. — Тільки в згаданій статі.

Справа, які в ній порушено є надто для нас важні та потрібні, ба, майже необхідні, щоби о них промовчати та обмежитись на са-

мім порушеню так знаменитої гадки, як основанє каси запомогової.

Справу видаваня часописі порішить небавом найближше віче учителів — я спімну лишень, що нема хйба радції видавати її на німецькій мові та ще й до того в Відні. Воно правда, се дуже гарно було би показатись світові зі своїми злиднями і раєм, але... але, як всюди у Русинів, так і ту без того «але» годі обійтись. Вистарчить згадати про се, як гарно піддержуємо «Ruthenische Revue», що раптом має всего навсього 700 передплатників, та й то не самі Русини — а прецінь всі признають хйба, що се безуслівно за мале число, щоби часопись могла удержатись без надзвичайних трудів і старань на висоті своєї задачі, а R. R. не є часописню становою, але призначеною для всіх кругів нашої інтелігенції — значить, що фахова часопись учительська друкована на німецькій мові, могла би роздобути яку мізерну сотку передплатників, рахуючи відносно до руху газетярського між нашою суспільністю. Я не хочу входити в розсліджуванє причини, таких, на жаль, сумних відносин, бути може, що винна сему невелика платня, но таки, чи не найбільше славнозвісна рутенська байдужність або політичний анальфабетизм-неосвідомленє, — досить я певний, що не малі би ми фондів на видаванє часописі по німецькій і вона мусіла би упасти. («Учитель» виходить ледво в кількох сотках примірників, а з того много йде до бібліотек — та й «Промінь» не так світло живе, як повинен).

Если розходить ся о се, щоби інформувати світ о наших відносинах, то скорше вже давати додатки до «Проміня», який повинен стати органом учителів-Русинів в Австрії — що на вічу певно порішить ся. Додатки тії могли-б бути друковані по німецьки та виходити, припустім, що пів місяця, підчас, коли сам «Промінь» має бути що найменше тижневником.

Полишуючи полагожденє сеї квестиї на вічу, додаю лишень, що треба старатись установити можливо найнижшу передплату; зміст єго — тобто «Проміня» — се акція оборонна нашого учительства і шкільництва — з другого боку загал руского учительства повинен вважати своїм моральним обовязком і верхком честі безусловно газету передплачувати, але всі, як один муж, та й запомагати її окрім сего матеріалом, якого вироцим у нас не бракує.

(Конець буде).

Повиборче поколосє.

Не варт труду збирати тут ті всі адмоніції, які давали польські часописи о Еффиновичови на дорогу в сойм, як своему пупілеви, та як від давна вже в Брідщині звісному «старорусинові». Прецінь вже сам стяг під яким він ішов до вибору і самі елемента та срецтва, якими він став вибраний найкрасше ілюструють єго політичну минувшину, як і... будучність.

Однак цікаво сконстатувати, який то апетит у москвофілів розбудив сей випадковий успіх в брідскім повіті. Отсе «Галичанін» поміщує на вступі письмо з провінції, у яким зіставлені ті «мечтанія» і «наміренія» до яких побуджує наших ренегатів брідський вибір:

Наша послѣдняя блистательная политическая побѣда, — пише між иншим автор —

должна бути для всіх сторонників руско-народної идеи убѣдительнимъ поощреннямъ къ живої дѣятельности въ пользу народа и въ цѣли устраниня его нуждъ(!). Славити Бога въ кождомъ повѣтѣ найдуться десятки образованихъ людей, якъ изъ духовной, такъ и изъ мірской интеллигенції, причисляючихся къ руско-народной партіи, котрїи могли бы взяти въ свои руки веденіе народа въ его культурно-политической(!) жизни и предохранити его передъ розлагаючими елементами. Крайняя пора разъ на всегда покончити съ традиційнимъ «святимъ спокоемъ», рускимъ ровнодушіемъ и лѣнью.

Бродскій виборъ убѣдиль насъ также, що намъ не страшны наши пайдократы и що въ многихъ случаяхъ слѣдовало бы намъ надъ ними перейти до дневного порядку. Кажется, що до того съ временемъ и прийде. Дабы однако то время не застало насъ неприготованими, намъ не слѣдуетъ почивати на лаврахъ, только безотлагательно, особенно въ тѣхъ повѣтахъ, гдѣ народъ еще недостаточно освѣдомленъ, пойти въ народъ и съ неопѣвненою народною газетою «Русскон Слово» въ рукахъ, повести наше мѣщанство и крестьянство по пути историческихъ началъ.

От куди стежка в горох, от чого можна надіяти ся по нашихъ «твердихъ етимологахъ», чи тамъ «консервативнихъ старорусінахъ», якъ їх звикли називати ті Русини чи Поляки, яким доводиться ся заключувати з ними компроміси. Гратулюємо такого союзника, але... не завидуємо!

Япаньско-роспійска війна.

Конецъ другої дії.

Коли першою дією війни можна було вважати япаньскій печайний набіг на роспійску флоту і опановане в наслідок сего Жовтого моря і Корейскої суши, то друга дія почала ся від переходу ріки Ялю і зазначила ся трема знатними битвами, у яких Росіяни мусіли за кождий раз уступити зі стратами артилерії, але задавши також неприятелеви тяжкі страти в людях. Битвою під Вафангу скінчить ся, здає ся, сей період війни, бо уже наступає час слоти в Манчжурії, а найновіші вїсти доносять, що Япанці не то, що не переслїдували уступаючого Штакельберга, але цофнулись декуди з занятих вже собою позицій. Натомість Англіїці розширюють поголоски, що коло Кайчу збула ся битва, в якій полягло 5000 Росіян, що можливість відтяти Штакельберга ще зовсім не виключена, що Куропаткин сам обняв начальство та переїсє головну квартиру до Гайчену, близько Нючвану. Після тих вїсток мали би ся в тих днях збути важні події на полі битви, бо Куропаткин мав перейти до дефензивы. Вправді те все не є виключене, але якось не хоче ся вірити, щоби Куропаткин

відступив від свого первісного плану, переждати аж до погідної осени і доперва в серпни розпочати акцію. В тій ціли понесено предць такі жертви як над Яльом і під Вафанку, щоби тільки неприятеля здержати, виграти на часі. А коли справді аж до половини червня неприятель не зумів здобути жадних рішаючих успіхів над роспійскою армією, було би дивно, щоби єї вожд тепер жертвував сей узисканий престиж і переступав до дефензивы в найнедогіднійшій час своти і з недостаточною чисельною перевагою.

НОВИНИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат. Тимотея, Антонія; рим.-кат. Зенона. — В пятницу: руско-кат. Варуоломея; рим.-кат. Иоана Хрестителя.

— **Епископ др. Хомишин** виїхав вчера рано до Відня і поверне доперва на другий тиждень.

— **Всеславянський і журналістичний зїзд** в St. Louis в Америці. На сей то зїзд запросив комітет також американьских Русинів, але яко Москалів. Тому то з обуренем відкинули єго Русини. Тепер найновіше число «Свободи» (23) поміщав письмо предсїдателя скликаючого комітету сего зїзду, в котрім в дуже прихильних словах для Русинів перепрашає за сю помилку і ненорозуміє і просить конечно взяти участь в сїм зїзді. Лист прийшов на руки конвенції Р. Н. Союза. Уряд Союза мав в свх днях полагодити сю справу. «Свобода» однак вже заздальгидь звертає увагу на наших виродних синів, москофілів, котрі не здержать ся від сего, щоб і там не виступити зі своєю заскоружою гадкою: єсть тільки один руский народ! Доки комітет не заручить, що справа українська буде гідно трактована, Русини не зловлять ся на солодкі слова.

— **Концерт в честь д-ра Івана Франка.** Черновецка філія тов. «Руска Школа» задумує відсвяткувати при помоча питомців учительскої семинарії 30-літню річницю літературної діяльности нашого славного поета і письменника д-ра Івана Франка. — концертом, полученим із деклямаціями і відчитом. Концерт відбуде ся 14. липня 1904 (підчас конференції учительскої черновецкогo повіту) в сали «Народного Дому» в Чернівцях. Програму подамо пізнійше.

— **3 Буковини доносять:** З рускої стороны кандидують при найблизших виборах до Союму знова дотеперішні послы: др. Смаль-Стоцкий, Микола Василько, Пігуляк і Левицкий; новими кандидатами є в Сереті судовий совітник Малек, в Заставній суд. сов. Калитовский. Німці поставили отсех кандидатів: в Чернівцях д-ра Штрахера і директора магістрату д-ра Відманна; в Сучаві тамошнього посадика Дес Льогес; в Сереті в міського округа проф. Скедля; з черновецкої торговельної палати: Титтінгера і Лянгенбана. Вкінці з румуньскої стороны кандидують в черновецкім сельскім окрузі Лютуль, в Кімполоніу др. Онцул, в Гурагуморі учитель Велигорский в Радівцях суд. сов. Сімонович.

— **3 Гадинковець пишуть нам:** Тому рік, як засновано у нас пожарну філію «Сокола», а вже тепер мож виказати вельми великі користи з сего товариства. Завдяки о. парохви і академи-

кови Б. «Сокол» розвиває ся тут надзвичайно гарно. Членів числить понад 100, має свою сикавку, місце під будову сокільні, також обіймило на себе нічну сторожу, за що одержує нагороди 160 К. Вправи відбувають ся що неділі по полудни як з сикавкою так і гімнастичні. При тім бере живу участь і в народних торжествах по околичних селах, як пр. в Оршківцях, Пробіжвій. Виступив також в сьвятотнім строю на отвореню «Сокола» в Гриньковицях. Підчас великого посту повнила Соколи сторожу при Божім Гробі, що надзвичайно подобало ся цілому селу. Також збудоввши за свої гроші деревний барак, уряджує там щось в роді людских концертів при участі музики. Дохід з них іде на ціль товариства. Тепер приготовляють ся Соколи до справдішого великого фестина, як також до посьвяченя прапора, котрі то сьвята мають вскорі відбути ся. Тож подаючи коротку згадку про чудовий ровій «Сокола» в Гадинківцях, сподїємо ся, що прочі «Соколи» гусятиньскогo повіта, котрі розвивають ся також гарно, вирівнають вскорі гадинковецькому «Соколови», а користь з сего найбільша випаде для них самих. Також мусимо тут зазначити, що вказаним би було, щоби члени «Сокола» перенимали на себе повнєня нічної сторожи по селах, за що одержували би відповідне винагородженє, котре знова мож би ужити на цїли товариства.

— **Італія а Ватикан.** Апостољска столиця вислала до Сполучених Держав спеціяльного пралата, котрий мав заняти ся моральними і релігійними потребами тамошнього італійскогo населєня. Італійске правительство, повідомлене о сїм, звеліло своїм дипломатичним представителям, щоби сего післанця Ватикану прийняти всюди з почетом, належними заступникови італійскогo правительства, т. з. так, як би він був делегатом квіриналу. Се припоручене італійскогo правительства є доказом добрих відносин між квіриналом а Ватиканом, відносин, котрі може доведуть до поєднаня.

— **Реформа шкільництва в Росії.** Оголошено вже нову організацію роспійскогo міністерства просьвіти. Складити ся буде з міністра, єго товаришів, ради міністра, наукового комітету, комісії старинностей, департаменту просьвіти і загальних справ, емеритальной каси народних учительів і учительок та виділу промислових шкіль, до котрого перейдуть промислові школи інших міністерств. На чолі міністерства просьвіти стоїть від кількох тижнів генерал Глазов, бувшій начальник війскової академії. Коли перед двома тижнями він звіджував наукові заведеня в Москві, висказав ся, що ученики повинні задержати все той сам напрям, який надає їм школа, «так, як миколаївска залїзниця біжить просто з Петербурга до Москви». Як доносить «Освобождение» задумує Глазов перевести нову програму що-до публичної просьвіти в Росії. Головними точками сєї програми має бути: зменшенє числа учеників, перетворенє теперішних гімназий осьмо-класових на шістькласові і відданє народних шкіль під заряд виводу. В сєй спосіб абітуривити нових гімназий не мали би права вступу на університет, значить зменшило би ся автоматично число слухачів. До гімназий з правом вступу на університет принамали би лише синів заможніших родичів і з доброю опінією під політичним зглядом.

— **Нещастє з автомобілем.** З Черновець пишуть: В неділю передполуднем лучив ся тут трагічний випадок, котрий викликав в цілї містї незвичайне враженє. Отсе везли від направи автомобіль. Нагло злетіла кишка з колеса, а че-

Др. Андрій Чайковський.

Дві стрічі.

I.

Мені випало на одній малій стації переждати дві годинї на слїдующий поїзд. Я пересидів цілу ніч біля тяжко недужого пацєнта, куди мене покликали, і був невиспаний. А вже ждати на такій стації дві годинї чоловікови невиспаному, то ціла вічність. Аби забити сяк так час, я став приглядати ся ріжним порозвішуваним мальованим оголошеням, котрі я вже кільканайцять разів оглядав, придивляв ся гарним виглядам місць купелевих, мостам, будівлям і т. и. Аж мені самому ствдно стало з себе, бож не було так дуже на що дивити ся. Я сів у найтемнійшій кутку салі і спер голову на долоні.

Думки мої пішли таким неладом, що не знаю — навіть тоді я не знав — об чім я думав. Мені ставали рядом перед очі ріжні мої пацєнти, ті що подужали, побіч тих, що повмирили, їх заплакані жінки й діти, і все те мішало ся і танцювало, а я не знав, чи я сплю чи ні.

В салі не було нікого крім кельнера, — що так само як я куняв за столом буфету.

Нараз відчинили ся двері прожогом і я прокинувся. До салі вийшов начальник стації. Він відчинив дверці залїзної печи і затріснув їх на ново. Я догадуюсь, що попік собі пальці, бо тріпнув рукою і вхопив себе за вухо. Закляв люто і гримнув на цїле горло: «Качка!».

На те слово вбіг до салі портнер в цілій своїй портнерській параді: в баранячїм кожусі з коміром, у великих чоботах і з торбою червоною, перевішеною через плече на широкім ремени, де сьвітила ся блискуча бляха на з написом його уряду. Сей чоловік низького росту випрямив ся перед начальством у струну, здіймивши свою урядову шапку. Він виглядав як бочівка. Я мимоволі йому приглянув ся, і в тій хвили повстало в моїм соннім мізку питанє: що портнери носять у своїх червоних торбах? Я рішив ся при найблизшій нагоді про се розвідати, коли се не урядова тайна.

Начальник видержав хвилию, а відтак став сердитись:

— Пане Качка! Що се у чорта за порядок? Піч горяча, трохи не трісне, а той йолоп насипав ще вугля. Раз зимно в печи, що пасажирн заєдно жалують ся, до книжки пишуть, а ниві, хоч на дворі не студено, піч аж червоніє. Гада-

єте, що вуглє нічого не коштує? Що то за порядок? За се будете ви мені відвїчати.

Начальник гримнув дверми і вийшов. Я почув ще, як у сїнях воркотів: «Ті лайдаки, як би могли, то йли-б вуглє». Розумієть ся, що від того крику прокинувся також і кельнер. Названий Качкою портнер станув серед салі против нас і розставив руки:

— Ну дивіть панове, я тому винен, що йолоп насипав вугля більше, чим треба? Я маю за се відновідати! Тут би сам чорт усім не догодив: зимно, то сварять ся пасажирн і мажуть по книзі зажалєнь; тепло, то знову начальник лєзєть ся за вуглє. Як тут кому догодити! — Він ударив руками по полах і намірив ся до дверей де засунув шапку на вуха і вийшов.

Голос того чоловіка видав ся мені якимсь знайомим. Я чув той голос колись і мусїв багато разів чути, бо тямлю його до тепер.

— Пане буфетнику! Як зоветь ся сей портнер?

— Качка, так є, Качка!

(Дальше буде).

рез се набрав автомобіль такої скорості, що ніяк не мож було его здержати. На улиці зелізничій вправ він на дорожку, з причини чого двоє людей, що там сиділи, випали на хідник так нещасливо, що знайшли ся під колесами автомобіля і понесли смерть на місці. Також кілька осіб ідучих побіч віднесло тяжкі рани.

— **Чехи про Росіян.** В дневнику «Русь» находимо статю про чешко-польска Кльофача і маляра Бартельді-я, котрі прибули до Петербурга, щоб звідси виїхати до Манджуриї на поле битви. Кльофач задумує видати книжку про війну, а Бартельді подасть до неї ілюстрації, а то в цілі опрокинення ложних вістий, розсвіаних славянською прасою, неприхильною Росіянам. Співробітник «Руси» випитував Кльофача яке вражіння викликали на Чехах дотеперішні погроми Росії. Кльофач запевняв, що Чехи співчують глибоко Росіянам, а его товариш Бартельді додав, що чешкі діти, довідавши ся о знищеню «Петрапославска», плакали голосно в школах. Вкінці заявив Кльофач, що Чехи стратили були надію на побіду Росії, але тепер, коли він приїхав до Росії і спостеріг сю велику певність себе російського народа, вернула ему віра в побіду Росії.

— **Акт висвячення єпископа о. д-ра Хомишина** відбув ся в сей спосіб: При т. зв. «першій вході», коли дякон проголосив «Премудрость прости», приступив номінат до царських воріт на розложеной перед вівтарем килим з вишитим на ній вірлом, котрий представляв символічно вишину духа. На візване архидияконами до уваги виголосив «Постулат» о. мітрат Фациєвич коротку промову до митрополита, в котрій просяв о висвяченю о. д-ра Хомишина на єпископа. Митрополит запитав ся: «По що Ти прийшов і чого бажаєш?» — на що відповів номінат: «Висвячення, бо іменовала мене св. римска Столиця станиславським єпископом». О. Митрополит промовив тоді: Я маю право святити, а Ви чи маєте грамоти св. Отця? На одержану відповідь так номінат як і крилопан капітули: «Маємо», взяв Митрополит подані на срібній таці грамоти і велів відчитати їх з проповідниці. По відчитаню запитав Митрополит номіната о «Вірую». По першій заявленю слідувала друга просьба о висвяченю і друге довшє заявленє віри, виголошенє з місця на середині згаданого символічного вірла, а починаюче ся словами: Я Григорій Хомишин, Божою милостию і благословенєм св. Апостольскої Столиці вибраний на св. єпископство станиславського города вірую і т. д. Відтак зложив номінат третє найдовше заявленє віри закінченє присягою, почім Митрополит, уділивши о. Хомишину благословеня по раз третій, приступив до властавого посвячення, що відбуло ся в сей спосіб: О. мітрат Фациєвич вносить «многая літа» для висвяченого, відтак дякони подають ему єпископські відзнаки. Сам висвячаючий і его помічники приступають до великого вівтара, при котрім клячуть номінат, а над его головою держать асистуючі єпископи св. Євангеліє. Висвячаючий відправляє молитву о зісланє св. Духа на номіната і виконує над головою кляучого три рази знак св. хреста, почім при відповідних молитвах дяконів за св. Отця, цісаря, митрополита, висвяченого єпископа, всіх єпископів, духовенство і всіх вірних, вкладає на висвяченого т. зв. «омофор» яко спеціальну відзнаку єпископского достоїнства. На сїм кінчить ся властивий акт висвячення.

— **Сили морских держав.** Щорічно о сїм часі представляють англійські адмірالی парламентові порівнюючий перегляд сил всіх морских держав Європи і Сполучених Держав. Сего року виказ сей відзначає ся більшою точностию, бо зазначено в нїм не лише готові вже кораблі, але і сї, котрі находять ся в будові. І так Велика Британія має до розпорядимости 445 кораблів, Франція 399, Росія 280, Німеччина 213, Італія 204, Сполучені Держави 111. Вчислено також сего року і Японію з 148 кораблями. В корабельних робітнях приготує Англія 104 нових кораблів, Франція 172, Росія 42, Німеччина 24, Сполучені Держави 27, Італія 14 а Японія 7. Всі кораблі поділено в сїм виказі на лінійні, кружівники, канонірки, торпедові і підводні судна. Вагагалі всі держави мають до розпорядимости 1.800 кораблів, в тім 171 пайцирників. Представленє сего виказу має на цілі переконати членів парламенту, що англійска маринарка не відповдає що до числа прийнятій засаді, а то, щоб число англійских кораблів рівнало ся числу кораблів двох сусідних держав. Англія має їх стільки, скільки Німеччина і Італія разом, прямє отже зрівнати ся що-до числа французької флотії, полученій з котрою будь європейскою державою.

— **Міжнародний жіночий конгрес** в Берліні працював в останніх днях дуже пильно в секціях і дискусія вела ся над справді важними справами. В секції для вихованя жінок п. М. Веберова, говорячи о уділі жєнщин в науковім руху, віднесла потребу інтензивнішої праці зі сторони жєнщин. Панна Шірмахер говорила о жєнщинах, що посвячують ся науці у Франції, де нема для них ніяких обмежень. Молод

ці і дівчата здають разом вступний іспит до університету і може у Франції не горнуть ся жєнщини до виспих шкіл як-раз тому, що не потребують поборювати трудностей. Заявила она також серед загальної веселости слухачок, що більшість образованих жєнщин у Франції нашли мужів. Особливо лікарки легко виходять замуж, іменно за лікарів. Коли прибуває новий потомок, муж обіймає пацієнтів своєї слабої жінки. Сензацію викликала бесіда, виголошена в сій секції славним ученим, професором берлінського університету Гарнаком о спільних гімназіях для обох полів. Гарнак заявив, що не лише ученики, але і учителі повинні належати до обох полів. Зарівно вступив сей берлінський учений проти особних університетів.

— **Засудженє Тодоровича.** В Білгороді засудив суд І інстанції б. міністра Тодоровича за спроневірєне на кару 18 місяців вязниці зворот 39.822 денарів враз з відсотками. По оголошеню засуду промовив Тодорович: Дякую за се, що цїлий совіт переконав ся, що засудили мене проти законів. Жалую, що в моїй обороні ставив я Зівковича, але був я гадки, що він буде чоловіком чесним. Жалую вкінці, що вірив я в справедливість суду. На се сказав президент суду: «Суд є судом».

— **Сини перского шаха.** З Царгороду доносять, що до одного з тамошних першорядних готелів прибуло двоє Персів, котрі зголосили ся під неправдивими назвискими. Є се другий і третій син перского шаха, котрі утікли з Тегерану длятого, бо упало на них підозрінє, що належали до заговорю на жите свого батька. На російській границі дігнала їх перска сторожа, але зловила лише двоє послугачів в касою; князі самі утікли. Прибувши до Царгороду, вислали просьбу до султана о прийяті їх до армії. Заразом прибув до Порти перський посол і заявив, що перський шах відобрав обом синам так стєпень як і гідність. Задля сего стрінула їх відмова що-до прийятя до турецького війска. Крім сего зажадав перський посол видачі обох князів Персії. Хотяй межа Туреччиною а Персією нема договору що-до видачі переступників, то мимо сего, здає ся, султан видасть обох князів Персії.

— **Здержанє руху роєм пчіл.** В пятницю пополудні появил ся на улиці Андрасского в Будапешті рій пчіл. Візники здержали коні, болячи ся нападу пчіл і так устав нечаяно всякий рух на сій вельми оживленій улиці. В одній хвили утворила ся величезна колоумна возів, а публіка, стоячи на хідниках, висмівала візників. Вкінці поліциант, хотячи праввернути лад, добув шаблі і став махати нею між пчолами. Однак пчолы не убояли ся так низької власти, кинули ся на него і в одній хвили зміняло ся его лице в набряклу масу. Дперва робітник, поливаючий улицю, звернув вужа з водою на рій і струєю води розбив їх на прах. Пчолы відлетіли чим скорше, а рух піднято знова по довшій перерві.

— **Пожар.** В Іванкові коло Скали в неділю д. 19. с. м. о год. І пополудні зникнув пожар хати і господарскі будинки, двоє господарів, іменно Стефана Паламаря і Василя Павуляка. У Василя Павуляка згоріла також ялівка. Огонь повстав через неосторожність пастухів з папіросами. Шкода необезпечена вносить звиш 2000 К.

— **Родимці!** Не забувайте на приватну жіночу семинарію у Львові, удержувану Тов-ом педагогічним і присилайте постійні жертви! Вписуйтесь громадно в члєни сего Товариства і впривнуйте залєглости. Вписове вносить 1 К. Пренумеруйте часопись для дітїй «Дзвінок» і часопись «Учитель», так щоб они могли при більшим числі передплатників стати на ще вишїм щєблї і відповісти всім бажаням свідомих читачів. Адреса касиєра: А. Аляськевич (ул. Кохановского 15 Б.)

— **Дрібні вісти.** В Вовкомирі, коло Ковна, згоріло понад 700 домів, між тими і міський шпиталь. Жертв в людях не було. Шкода вносить більше чим мільон рублів. — В Монастирских застрайковали мурарекі робітники в причини, що мусіли святкувати суботу і жидівскі свята. Склад громади є жидівський, але ціле населєне сиріє страйков. По однім дни страйк мав устати. — З причини звісної експльозії в сяночкїй каварні «Корсо» умерла вже жінка властителя сєї каварні, а сам властитель п. Голфінгер боре ся між житєм а смертию. Ранений є також тяжко кс. Москалик, катехит тамошної гімназії. — В Радловичах під Самбором згоріло оноді 7 селянских загород. — Вчєра в присутности цісаря відбуло ся у Відні посвяченє нового шпиталя. Цісар в промові зазначив, що, позаяк величезні воступи медицини спричинили велику недостачу клінік, повинна будова нових клінік чим боржїй почати ся.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця примимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядчо о вирівнанє залєглостий та о присєднуванє нам нових передплатників.

«Ruthenische Revue». Від коли стало у Відні виходити «Ruthenische Revue» заінтересували ся українською справою поміж многими ученими такі знаменитости, як пок. Момзен, Чемберлен, Брандес, що помістив кілька довших статей про Україну в данських і шведских часописях на основі матеріялу з «Ruthenische Revue». Дальше належить згадати славного англійского ученого д. Вельса, а передовсім д. Гедіна, нестора шведского парламенту. Є се 70-літній старик, що здавна займав ся славянськими, а навіть українськими справами спеціально, про що свідчить его статя в посліднім (11) числі «Ruthenische Revue». Его то заходами в шведскім парламенті засновано на упсальскім університеті катєдру славянских мов, з якої в сїм році читає лекції української літератури проф. Люндель. Пос. Гедін, що надто своїм впливом отворив для наших справ стовищі двох столичних шведских дневників «Dagens Nyheter» і «Ostenbladet», подає між иньшим дуже гарну гадку, а то устроєнє в «Ruthenische Revue» міжнародної анкєти в справі указу з 1876 року. Певна річ, що кождий Українець повинен сему проєктові тільки приплєснути. Чєйже вже раз пора почати борбу з варварским законом, що сцїпив рот нашим закордонним братам, тим більше, що маємо за собою такого союзника, як європейський цивілізований світ. Се вже другий примір, як бєвінтересовні Європейці бажають чинно вступити в обороні нашої «malheureux peuple». Перший виступив з дійсно далекоідучим предложенєм член міжнародної ліги французький посол Гіббар. Як звісно, радив він поставити українську справу перед форум Європи, перед гагєску конференцію, який то факт задокументував би офіціально наше національне становище. Гіббар обіцяв навіть сам стати речником України проти Москалів і Поляків і вєстє відповідний меморіал перед мирову конференцію. Та ба! наш загал надто байдужний, щоб схотів або міг зрозуміти значінє такої боротьби, щоб схотів підвєсти в сій справі яку акцію, та не відкидав руки, яку ему дружно подає Европа.

Реасумуючи висше сказанє, мусимо набрати перєсвєдченя, що «Ruthenische Revue» не то сповнило положєні надії, а радше їх перейшло. Даймо тутки голос чоловікови певно бєзсторонному, а се редакторови «Das freie Wort», проф. Гешінгові, який пише: «Вносєчи по ставі річїй і по значіню, яке європейска прєса придає «Ruthenische Revue», Ви здобули прямо неімовірний успіх, яким можете бути вповні вдоволені, який Вас може вєвєнвити, що «Ruthenische Revue» віддає українській справі неопєнену прислугу».

Відєнь в червни 1904.

— **Дзвінок,** ілюстрованє письмо для науки і забави руским дітям а молодежи ч. 12. містить: Місяць на вандрівці. — Про відкритє і здобутє Мексику. — Не мучте звїрят. — Пранє (з ілюстрацією). — Рожа зачарованого города. — Уважна Боженка. — Праця і забава. — Яко додато долучєно початок нового оповіданя: Братя Моґлі-го.

Телеграми

з дня 22. червня.

Відєнь. Вчєра прийняв цісар в полуднє на авдєнції надзвичайнє післанництво султана. Маршалок Шакір-баша вручив цісарови власноручнє письмо султана і ордер та представив своїх товаришів. В Шєнбрунї відбув ся вєчером галєвий обід, в котрім взяли участь: турецький амбасадор з члєнами амбасадї, Шакір-баша з члєнами спеціальної місії, міністри гр. Голуховский, Пітраїх і Буриян.

Відєнь. Wiener Zig оголошує санкцію ухвал, рішєних спільними делеґаціями.

Прага. Вчєра відбула ся тут конференція молодоческих послів. Зібрало ся їх 80, але б. міністра Резєка не було. По довгих нарадах ухвалєно, що тепєр зміна тактики молодоческих послів наступити не може, а при тім зазначєно в дискусії, щоб не вєзати послів революціями і не накидати їм з гори тактики.

Петербург. На похоронї генєрал-губєрнатора Фінляндї Бєбрікова були присутні цар, наслідник престолу і великі князі.

Софія. Тамошні політичні круги приписують зїздові князя Фердинанда з сєрбским королєм Петром великє значінє, позаяк бачать в сїм знатний поступ наперед в політичнїм зближеню тих двох країв.

Нїючван. Дня 21. с. м. дійшла ту вістка, що в послїднє пятницю напала японська кіннота на Ляоян(?). Один знов місіонар чув від ту-

больдів, що ще в поведілок д. 20. с. м. тревала битва, а слідуєчого дня здобуто(!) Лязян. Вість сю треба прийняти з дуже великим застереженням.

Петербург. Штакельберг доносить, що більший відділ козаків змусив Япанців до уступлення. Ситуація однак не змінила ся і положене на разі ще грізне.

Петербург. Міністром резидентом при Ватикані іменованій совітник в Парижі Нарішкін.

Родимці!

Бодрім са! Сам кличом, що і філософ римський відзивав ся до своєї суспільности: «in corpore sano, mens sana» — відзиваємо ся і ми Соколи столиці галицької Руси до Вас, любі Родимці. Той клич то наша будучність — а метою є не лиш розвій сил духових, але і фізичних.

Пам'ятаймо, що і найбільший розвій духовий упадає з занедбанєм сил фізичних.

Ми скитаємо ся під тивом — ми не в силі навіть прийняти у себе гідно наших чужих друзів, бо не маємо власної хати.

Ми відчули сей біль, се прикре упосліджене і ми — ми зірвались до лету.

Родимці! не зливайте наших крил водою, додайте нам сил, додайте відваги до лету.

Ми не жадаємо великих жертв від Вас, не жадаємо посвятити — жадаємо лише дрібної прислуги, якої ворогови не відмовляє ся.

Ми видали облігації по 10 К, зворотні найдалше до десяти літ.

Се підвалина наша, за котру мусить стати наша власна хата. Родимці! розкупіть ті облігації, позичте нам тих десять корон, котрі в протягу десяти літ зобов'язуємо ся звернути — а здвигнемо величний храм слави для Вас, для нас — для нашої бідної Руси-України.

Ми пересвідчені, що не найде ся ніодин свідомий Русин-Українець, котрий не уважав би за свій народний обов'язок поперти наші змаганя і закупном тих облігацій-позичок причинити ся до здвигненя гідної столичного міста «Сокольні» — в якій кріпитись буде в здоровім тілі сильний дух.

Не ударяємо в штучну струну патріотизму, бо думаємо, що так само кожний свідомий думає.

Ми в тій гадці видали ті облігації.

Зголошувати ся по облігації письменно або лично можна все у д. Ів. Бачинського, касиєра «Дністра» — або в «Соколі», Львів, ул. Підвале ч. 7.

Комісія для будови дому «Сокола» у Львові.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординув

при ул. Личанівській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

ДО БРАЗИЛІ!

драма з галицького, еміграційного руху в 4 актах. — Ціна 30 сот.

«Діло» (ч. 53, з дня 7. марта 1896) писало в фейлетоні про сю драму: Сам предмет цікавий і замальованя єго справді артистичне. Тенденція прехороша. Се здає ся одиноким драматичним штуком у нашій літературі з так прекрасними гадками, з так похвальними змаганями. Она може мати превеликий, корисний вплив передо сьм на наше селіштво.

Ся драма надає ся на вистави по читальнях, тим більше, що справа еміграції є ще завжди у нас актуальною.

Набути можна в Ставропільській книгарні у Львові.

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері вносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сьм році виданя, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже діймаючо дає ся відбувати. Іменно під редакцією голови Товариства «Просьвіти» проф. Юліяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цілі їх спопуляризованя. Перша книжка, яко том I. «Рускої письменности», обнимаючий твори Котляревского, Артемовского-Гулака (межи ними і зовсім ще незнані) і Гребінки, з портретами і короткими житєписами авторів вже появиля ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор., в найгарнійшій оправі 1-50 кор. На пересилку поштову долучити треба 30 сот. більше. Висилає ся тільки за попередним надісланем грошей або за побранєм поштовим (Nachnahme).

Позаяк наклад вносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленнями.

Детати можна в Канцелярії Товариства «Просьвіти» у Львові, Ринок 10.

Ідьте лишень на Гамбург!

пішуть своїм кривим і знакомим ті, котрі вже раз дорогу тую перебули.

Кораблі нашого товариства осягнули під зглядом скористи і безпеченьства світову славу. Подорож від границі прускої до Гамбурга триває лиш 20 годин, і коштує 9 злр. 80 кр., если подорож тую підняло ся після наших вказівок. **До Канади висилаємо наших пасажерів особними пароходами,** котрі їдуть просто до Канади, і не треба ніде пересідати! Подорож до Канади і Америки є на Гамбург найкоротша і найдешевша.

Жадайте наших проспектів і цінників їзди, котрі пересилаємо безплатно.

Руска кореспонденція! Рускі урядники!

Фальк & Со.

Hamburg, Americahaus

Raboisen u. Ferdinandstrasse

87 (26-?)

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи Товариства кредитового земского
- 4 % і 4 1/2 % листи Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облігації пропінацийні і всілякі ренти держанні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного

Найновійший твір
Д. Лопатинського
ПАРАЦЯ
комедия в 3 актах зі сьпівами
(з побуту літників)
відзначає ся невичерпанім йовіальним гумором і жвавим діяльогом. Ся комедия збогачує знатно галерию тишів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженим недотепою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етвичної і патріотичної свідомости.

— Ціна 2 кор. —
Набути можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЕ І ПАШУ
против огневих шкід
в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаємности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти вносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. вносять 1.013.691 кор. і уміщені в пууілярних цінних пацерах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

АГЕНЦІЇ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агенції господарям, де єще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізії.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківскім; власну провізію від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродійні цілі; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“
у Львові, ринок 10, в домі «Просьвіти».